

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญตาราง.....	(12)
สารบัญภาพประกอบ	(13)
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและสภาพของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	4
1.4 วิธีการศึกษา.....	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับตราสารทางการเงิน.....	7
2.1 ความหมายของตราสารทางการเงิน.....	7
2.2 ประเภทของตราสารทางการเงิน	8
2.2.1 ตราสารทุน.....	8
(ก) ประเภทของตราสารทุน	9
(ข) การออกตราสารทุนตามกฎหมายของประเทศไทย.....	12

2.2.2	ตราสารหนี้.....	15
	(ก) ประเภทของตราสารหนี้	16
	(ข) การออกตราสารหนี้ตามกฎหมายของประเทศไทย.....	20
2.2.3	ตราสารกึ่งหนี้กึ่งทุน	23
	(ก) ความหมายของตราสารกึ่งหนี้กึ่งทุน	24
	(ข) มูลเหตุจูงใจในการออกตราสารกึ่งหนี้กึ่งทุน	25
	(ค) ตัวอย่างของตราสารกึ่งหนี้กึ่งทุนในประเทศไทย	25
2.2.4	ตราสารอนุพันธ์.....	27
	(ก) ประเภทของตราสารอนุพันธ์	28
	(ข) การออกตราสารอนุพันธ์ตามกฎหมายของประเทศไทย	29
2.3	ตลาดตราสารทางการเงินในประเทศไทย.....	30
2.3.1	ตลาดตราสารทุน.....	30
	(ก) ตลาดแรกหรือตลาดตราสารทุนออกใหม่.....	31
	(ข) ตลาดรองหรือตลาดค้าหลักทรัพย์.....	31
2.3.2	ตลาดตราสารหนี้.....	32
	(ก) ตลาดแรกของตราสารหนี้.....	32
	(ข) ตลาดรองของตราสารหนี้	34
2.3.3	ตลาดตราสารอนุพันธ์และการซื้อขายตราสารอนุพันธ์	35
3.	ภาวะภาษีเงินได้สำหรับตราสารทุนและตราสารหนี้	37
3.1	หลักการจัดเก็บภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากร	38
3.1.1	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	38
3.1.2	ภาษีเงินได้นิติบุคคล	40
3.2	ภาวะภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนตามประมวลรัษฎากร	41
3.2.1	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	41
	(ก) เงินได้จากเงินปันผล	41
	(ข) กำไรจากการขายตราสารทุน.....	47

3.2.2	ภาษีเงินได้นิติบุคคล	49
	(ก) เงินได้จากเงินปันผล	49
	(ข) กำไรจากการขายตราสารทุน.....	53
3.3	ภาวะภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับตราสารหนี้ตามประมวลรัษฎากร	55
3.3.1	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.....	55
	(ก) เงินได้จากดอกเบี้ย	55
	(ข) เงินได้จากส่วนลด.....	57
	(ค) กำไรจากการขายตราสารหนี้.....	58
3.3.2	ภาษีเงินได้นิติบุคคล	59
	(ก) เงินได้จากดอกเบี้ย	59
	(ข) เงินได้จากส่วนลด.....	61
	(ค) กำไรจากการขายตราสารหนี้.....	62
3.4	ภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนและตราสารหนี้ระหว่างประเทศ.....	63
3.4.1	หลักการทั่วไปของอนุสัญญาภาษีซ้อน	63
	(ก) ความหมายของคำว่า “ภาษีซ้อน”	64
	(ข) มูลเหตุในการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อน.....	64
	(ค) การขจัดภาษีซ้ำซ้อนเชิงอำนาจรัฐ	65
3.4.2	การจัดเก็บภาษีอากรระหว่างประเทศจาก “เงินปันผล”.....	65
	(ก) สิทธิในการจัดเก็บภาษีเงินได้จากเงินปันผลของรัฐถิ่นที่อยู่ ของผู้มีเงินได้	66
	(ข) สิทธิในการจัดเก็บภาษีเงินได้จากเงินปันผลของรัฐแหล่งเงินได้	67
3.4.3	การจัดเก็บภาษีอากรระหว่างประเทศจาก “ดอกเบี้ย”	68
	(ก) สิทธิในการจัดเก็บภาษีเงินได้จากดอกเบี้ยของรัฐถิ่นที่อยู่ ของผู้มีเงินได้	70
	(ข) สิทธิในการจัดเก็บภาษีเงินได้จากดอกเบี้ยของรัฐแหล่งเงินได้	70
3.4.4	การจัดเก็บภาษีอากรระหว่างประเทศจาก “ผลได้ส่วนทุน”	72
	(ก) กรณีขายอสังหาริมทรัพย์	73
	(ข) กรณีขายอสังหาริมทรัพย์ของสถานประกอบการถาวรหรือ ฐานประกอบการประจำ	73

(ค) กรณีขายเรือหรือเครื่องบินที่ใช้ในการขนส่งระหว่างประเทศ ..	73
(ง) กรณีขายสังหาริมทรัพย์อื่นนอกจากกรณี (ก) ถึง (ค)	74
3.5 หลักการป้องกันการตั้งทุนต่ำ (Thin Capitalisation Rules) กับการจัดเก็บภาษีเงินได้จากตราสารกึ่งหนี้กึ่งทุน.....	75
4. การจัดเก็บภาษีเงินได้จากตราสารกึ่งหนี้กึ่งทุนในต่างประเทศ	78
4.1 หลักการทั่วไปในการจัดเก็บภาษีเงินได้จากตราสารกึ่งหนี้กึ่งทุน	78
4.1.1 วิธีปฏิบัติแบบโดยรวม (Integration Approach).....	79
4.1.2 วิธีปฏิบัติแบบแยกส่วน (Bifurcation Approach)	79
4.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	80
4.2.1 หลักการทั่วไปในการจำแนกประเภทตราสารทางการเงิน.....	80
(ก) วิธีการจำแนกตราสารทางการเงินตามประมวลรัษฎากรสหรัฐ	81
(ข) วิธีการจำแนกตราสารทางการเงินตามคำพิพากษาของศาล (Case Law)	84
4.2.2 ตัวอย่างตราสารกึ่งหนี้กึ่งทุนที่มีการใช้ในประเทศสหรัฐอเมริกาและผลในทางภาษีอากร.....	97
(ก) ตราสารหนี้ระยะยาว หรือตราสารหนี้ที่ครบกำหนดไถ่ถอนเมื่อมีการเลิกบริษัท (Long-term or Perpetual Debt)	97
(ข) ตราสารหนี้ที่กำหนดจ่ายดอกเบี้ยจากผลกำไร (Profit-participating Debt Instruments)	101
(ค) ตราสารหนี้แปลงสภาพ (Convertible Debt Instruments)....	104
(ง) ตราสารหนี้ด้อยสิทธิ (Subordinated Debt Instruments)	107
(จ) หุ้นบุริมสิทธิ (Preferred Shares)	109
4.3 ประเทศออสเตรเลีย	112
4.3.1 หลักการทั่วไปในการจำแนกประเภทตราสารทางการเงิน.....	112
(ก) การพิสูจน์ความเป็นหนี้ (Debt Test)	113
(ข) การพิสูจน์ความเป็นทุน (Equity Test)	116

(ค) หุ้นที่ไม่ใช่หุ้น (Non-share Equity Interest) และหุ้นที่ไม่ใช่หุ้น (Non-Equity Share).....	119
(ง) ส่วนที่ไม่ใช่บังคับกับการพิสูจน์ความเป็นหนี้และทุน.....	121
4.3.2 ตัวอย่างการปรับใช้การพิสูจน์ความเป็นหนี้และทุน และผลในทางภาษีอากร.....	122
(ก) หุ้นบุริมสิทธิชนิดไถ่ถอนคืนได้ (Redeemable Preference Shares)	122
(ข) หุ้นบุริมสิทธิชนิดแปลงสภาพได้ (Converting Preference Shares)	123
(ค) หุ้นกู้แปลงสภาพ (Convertible Notes)	124
(ง) การกู้ยืมที่เรียกคืนได้ระหว่างคู่สัญญาที่มีความสัมพันธ์กัน (Connected Entity at Call Loan).....	126
4.4 ประเทศเนเธอร์แลนด์.....	128
4.4.1 หลักการทั่วไปในการจำแนกประเภทตราสารทางการเงิน.....	128
4.4.2 บทบัญญัติเกี่ยวกับตราสารหนี้ที่ลงทุนในปัจจุบัน.....	129
4.4.3 การพิจารณาเงื่อนไขของตราสารหนี้ที่ลงทุน (Hybrid loan) ที่ถือเป็นตราสารทุน.....	131
(ก) การขึ้นอยู่กับกำไร (Profit dependency).....	131
(ข) ความเป็นหนี้ (Indebtedness).....	132
(ค) ราคาตลาดของอัตราดอกเบี้ย (Market interest rate).....	132
(ง) ความด้อยสิทธิ (Subordination)	133
(จ) ระยะเวลาของการกู้ยืม (Term of the loan)	133
5. บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ	134
5.1 ความหมายของคำว่า “ตราสารทุน” และ “เงินปันผล”	136
5.2 ความหมายของคำว่า “ตราสารหนี้” และ “ดอกเบี้ย”	141
5.3 การจำแนกประเภทตราสารและการรับรู้ประเภทเงินได้จากผลตอบแทนของตราสาร.....	145

5.3.1 หลักเกณฑ์ในการจำแนกประเภทตราสารทางการเงิน ตามมาตรฐานการบัญชี	145
5.3.2 หลักเกณฑ์ในการจำแนกประเภทตราสารทางการเงินโดย ธนาคารแห่งประเทศไทย	149
5.3.3 หลักเกณฑ์ในการจำแนกประเภทตราสารทางการเงินโดย บริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Rating Agency)	155
5.4 การเครดิตภาษีเงินปันผล และการยกเว้นภาษีเงินได้	166
5.4.1 การเครดิตภาษีเงินปันผล	167
5.4.2 การยกเว้นภาษีเงินได้	172
5.5 การหักรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิของนิติบุคคลผู้ออกตราสาร	175
5.6 การหักภาษี ณ ที่จ่ายจากการจ่ายผลตอบแทนจากตราสารกึ่งหนี้กึ่งทุน ..	179
5.7 การพิจารณาประเภทของเงินได้ตามอนุสัญญาภาษีซ้อน	181
6. บทสรุป	187
บรรณานุกรม	191
ภาคผนวก	
ก. ร่างคำสั่งกรมสรรพากร	198
ข. ตัวอย่างใบหุ้นกู้	204
ประวัติการศึกษา	206